

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Kujawsko - Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

Bydgoszcz

Chełmno

Grudziądz

Inowrocław

Kruszwica

Lipno

Świecie

Toruń

Włocławek

Żnin

nr 41/2015

kwiecień 2015

Rok X

REGIONALNA PRACOWNIA KRAJOZNAWCZA PTTK W BYDGOSZCZY

Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Bydgoszczy funkcjonuje obecnie przy Regionalnym Oddziale PTTK „Szlak Brdy” w Bydgoszczy. Swoją siedzibę zmieniała wiele razy - jeszcze w strukturach Zarządu Wojewódzkiego PTTK mieściła się przy Alei Ossolińskich. Następnie przez ul. Gdańską 9, potem ul. Gdańską 18 „dotarła” na ul. Sienkiewicza 1/l, gdzie ma swoją obecną siedzibę. Zbiory pracowni mieszczą się w sali klubowej oddziału. W 2009 roku zinwentaryzowano zbiory z podstawowej księgi inwentarzowej. Książki przechowywane są w szafach z podziałem na województwa oraz tematycznie (np.: architektura, przyroda, regiony Polski, słowniki itp.) Zbiór map topograficznych przechowywany jest w specjalnych szufladach.

Księgozbiór udostępniony jest do wypożyczeń dla członków PTTK oraz studentów, a także do korzystania na miejscu w czytelni dla zainteresowanych.

Od 2009 roku księgozbiór jest w trakcie opracowywania w programie „Biblioteka Publiczna” Progmana (zaewidencjonowano już 4100 opisów katalogowych oraz 6709 rekordów według stanu na 31.12.2014 r.). Są to 5484 książki, 301 map turystyczno - krajoznawczych, 887 czasopism, 29 nośników cyfrowych oraz 9 prac, maszynopisów i rękopisów. W 2010 roku opracowana została historia RPK PTTK w Bydgoszczy jako rozdział pracy magisterskiej studenta Wydziału Turystyki i Geografii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. W 2011 roku studentki Wydziału Geografii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w ramach praktyk studenckich uporządkowały i opracowały zbiór 1.004 egzemplarzy map topograficznych.

W bibliotece znajduje się również nieopracowany pokaźny zbiór folderów turystyczno - krajoznawczych, znajdują się także prace magisterskie i dyplomowe o naszym regionie oraz tematyce turystyczno - krajoznawczej napisane przez studentów bydgoskich

wyższych uczelni. Mamy także zbiór multimediiów na kasetach VHS oraz płytach CD i DVD. Do opracowania czekają zdjęcia, karty pocztowe oraz kroniki kół i klubów. Pracownia współpracuje z Oddziałową Komisją Krajoznawczą przy R.O. PTTK „Szlak Brdy” m.in. przy promowaniu i weryfikacji odznak krajoznawczych: „Odznaka Krajoznawcza Województwa Kujawsko- Pomorskiego”, „Wędrownik Kujaw i Pomorza”, „Miłośnik Brdy”, „Śladami Mennonitów w Polsce”, „Przyjaciel Bydgoszczy” i „Młody Turysta Bydgoszczy” oraz odznaki „Turysta Przyrodnik”. Pracownia współpracuje też z Klubem Krajoznawczym oraz Oddziałową Komisją Turystyki Pieszej. Co roku organizujemy konkurs „Poznajemy Ojcowiznę” na szczeblu miejskim. Kierownik Pracowni każdego roku uczestniczy w organizowanych pz inicjatywy Komisji Krajoznawczej ZG PTTK szkoleniach Kierowników RPK PTTK. W roku 2009 w Warszawie, w 2010 w Gdańsku, w 2011 w Krakowie, w 2012 w Kaliszu, w 2014 w Łodzi, a w 2015 Białymstoku i Supraślu. Prowadzone są porady turystyczno- krajoznawcze głównie w formie elektronicznej i telefonicznej dla turystów i krajoznawców zainteresowanych zazwyczaj zdobywaniem naszych odznak krajoznawczych. W „Sali Klubowej” w ramach spotkań kół i klubów prowadzone są prelekcje w oparciu o fotografie i filmy, spotkania z ciekawymi ludźmi i ich pasjami. Tematyka obejmuje zazwyczaj dziedziny turystyki i krajoznawstwa, a czasem również sztuki i architektury. Współpracujemy również z Muzeum im. Leona Wyczółkowskiego, a także Tucholskim Parkiem Krajobrazowym w dziedzinie organizacji imprez. W pomieszczeniach „Sali Klubowej” eksponowane są prace fotograficzne nagrodzone w konkursach. RPK PTTK w Bydgoszczy zajmuje się też działalnością wydawniczą. Wydane zostały ulotki promujące RPK, R.O. PTTK „Szlak Brdy”, Odznakę Krajoznawczą Województwa Kujawsko- Pomorskiego, Odznakę Krajoznawczą „Śladami Mennonitów w Polsce”. Najbardziej płodnym pod względem wydawniczym był rok 2013. Wydane zostały: przewodnik „Szlaki turystyczne w Rezerwacie Biosfery Bory Tucholskie ze szczególnym uwzględnieniem Powiatu Tucholskiego” o objętości 64 stron, płyta DVD „Borowiackie Szlaki”, „Kompleksowa redukcja presji turystycznej w Rezerwacie Biosfery Bory Tucholskie” o objętości 63 stron oraz informator „90 - lecie Przewodnictwa Turystycznego PTK-PTTK w Bydgoszczy” autorstwa Janusza Umińskiego. Pracownia posiada i wykorzystuje do swojej działalności: komputer (laptop), rzutnik multimedialny, rzutnik do slajdów, cyfrowy aparat fotograficzny, odtwarzacz DVD, magnetowid, dyktafon oraz drukarkokopiarkę ze skanerem. Mamy stały dostęp do Internetu. Na stronie internetowej oddziału zamieszczony jest link do prezentacji multimedialnej pracowni, natomiast na stronie Oddziałowej Komisji Krajoznawczej, poza prezentacją, znajduje się katalog części zbiorów opracowany w programie Excel. Kierownikiem RPK PTTK w Bydgoszczy jest Instruktor Krajoznawstwa Polski Marek Klain. Współpracuje z nim Piotr Hartwich. Obaj pracują jako wolontariusze. Pracownia dostępna jest od poniedziałku do środy w godz. 9.00 – 15.00. W inne dni można z niej korzystać po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym z Kierownikiem RPK (603187444).

tekst i foto Marek Klain

VI (XXXIII) POSIEDZENIE KUJAWSKO-POMORSKIEGO KOLEGIUM INSTRUKTORÓW KRAJOZNAWSTWA PTTK

28 lutego 2015 roku, to dzień, w którym odbyło się kolejne - szóste w obecnej kadencji - posiedzenie Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. Tym razem w rolę gospodarza wcielił się wiceprezes Oddziału Kujawskiego PTTK, członek K-P KIK kol. Jerzy Chudzyński, jako że właśnie włocławski oddział był organizatorem spotkania. Na wstępie powitał on wszystkich zebranych członków Kolegium i przedstawił panią Sylwię Wojciechowską - dyrektor włocławskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Informacji Turystycznej, gdzie obrady się odbyły. W ob-

radach brał również udział szef Oddziałowej Komisji Krajoznawczej kol. Henryk Wasilewski. Pani Dyrektor w krótkich słowach przedstawiła historię powstania Centrum Organizacji Pozarządowych i Informacji Turystycznej oraz zasady jego działania. Następnie uczestnicy zwiedzili wszystkie sale Centrum. Szczególne wrażenie na uczestnikach spotkania wywarły pomieszczenia Centrum w postaci multi-

medialnej sali konferencyjnej oraz sali seminaryjnej. Centrum jest przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Zdaniem członków Kolegium - taki obiekt - to marzenie wszystkich organizacji pozarządowych miast, z których się wywodzimy.

Po tej części informacyjnej przystąpiliśmy do praktycznych zadań realizowanych każdorazowo podczas tego typu posiedzeń. W trakcie posiedzeń na pierwszy stopień

uprawnień, czyli Instruktora Krajoznawstwa Regionu zostały mianowane dwie osoby: kol. kol. Anna Tynkiewicz-Hinz oraz Adam Hinz z Oddziału im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. Ponadto Kolegium pozytywnie zaopiniowało kandydaturę kol. Marka Klaina z Regionalnego Oddziału „Szlak Brdy” w Bydgoszczy na stopień Instruktora Krajoznawstwa Polski.

W dalszej części obrad wyrażono rekomendację kandydatury kol. Tadeusza Perlika z Oddziału Miejskiego im. Mariana Sydowa z Torunia i kol. Kazimierza Andrzejewskiego z Kujawskiego Oddziału z Włocławka do nadania honorowego tytułu Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa. Wszystkim składamy w tym momencie serdeczne gratulacje.

Na posiedzeniu rozpatrywano także inne kwestie - m.in. problematykę organizacji IX WZAK-u, który odbędzie się w dniach 3 i 4 października 2015 roku w Inowrocławiu, a także przedstawione zostało sprawozdanie z liczby zweryfikowanych i przyzna-

nych odznak krajoznawczych „prowadzonych” przez oddziały PTTK z terenu naszego województwa (jest to uwidocznione na początku niniejszego numeru „Krajoznawcy ...”).

Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK wyraża serdeczne podziękowania Kujawskiemu Oddziałowi PTTK z Włocławka a także włocławskiemu Centrum Organizacji Pozarządowych i Informacji Turystycznej za sprawną organizację i możliwość odbycia tego posiedzenia.

W najbliższym czasie tj. 30 maja w Grudziądzu odbędzie się kolejne posiedzenie Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. W tym miejscu zwracam się do Oddziałowych Komisji Krajoznawczych o przemyślenia co do ewentualnych mianowań odpowiednio przygotowanych i „sprawdzonych w boju” działaczy naszego Towarzystwa na pierwszy stopień instruktorski (Instruktor Krajoznawstwa Regionu) oraz mianowań na pozostałe stopnie instruktorów krajoznawstwa. Jeśli w Waszym Oddziale takie osoby są, proszę o złożenie na mój adres stosownych wniosków oczywiście z zachowaniem wszystkich wymogów formalnych.

*Krzysztof Czerepowicki
foto Tadeusz Perlik*

XXII EDYCJA WOJEWÓDZKIEGO ETAPU OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU KRAJOZNAWCZEGO „POZNAJEMY OJCOWIZNĘ” - 2014/2015

Kalisz w tym roku będzie gościł uczestników Centralnego Zlotu Laureatów XXII edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”. Gospodarzem tej imprezy będzie Oddział PTTK w Kaliszu. Nasz województwo też będzie na zlocie reprezentowane. Ale jak do tego doszło ...

Publikowane poniżej sprawozdanie z wojewódzkiego etapu tej niezwykle cennej imprezy złożyła Julita Bąkowska - przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji Konkursowej oraz przewodnicząca Wojewódzkiej Rady do Spraw Młodzieży.

Krzysztof Czerepowicki

To już dwudziesty drugi raz spotykamy się na podsumowaniu etapu wojewódzkiego Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”. Przez te lata konkurs zmieniał się. Na początku zdarzały się i formy przestrzenne - słomiany koń czy makieta Biskupina. Teraz coraz więcej prac to krążki z prezentacjami.

Na etap wojewódzki wpłynęły 33 prace, w wykonaniu których brało udział 41 uczniów pod kierunkiem 22 opiekunów.

Przystępując do czytania i oglądania prac zastanawialiśmy się, czy znajdą się wśród nich takie, które nas zaskoczą, zadziwią. I nie zostaliśmy rozczarowani.

Podziwiamy Was za umiejętność wyszukiwania ciekawych tematów, dociekliwość w zdobywaniu informacji, docieranie do osób zwykłych, a jednak niezwykłych. Wasze prace

cehuje wnikliwość obserwacji i duże zaangażowanie. Od prac badawczych, dokumentujących zdarzenia w terenie, opisy obiektów zabytkowych, poprzez wywiady, przedstawienie ciekawych i ważnych postaci. Ważnych nie tylko dla środowiska, ale i dla samych autorów.

Chociaż, zdarzały się i pomyłki - prace niespójne, nie do końca przemyślane, czy wręcz skopiowane z Internetu..

Czytając prace zwracaliśmy przede wszystkim uwagę na indywidualne podejście do wybranego przez Was tematu.

Zacznę nie od prac, a od dwóch wspinających dziewczyn. Bogna i Olga Łukomskie z Gimnazjum w Kruszynie są już z nami piąty rok. Chciałabym pogratulować wytrwałości i pasji. Tematu nie trzeba szukać daleko. Wystarczy posłuchać opowieści starszych ludzi. Poszukać w domowych archiwach i albumach ze zdjęciami. W swojej pracy „Dłoń Anioła” opowiadają „o zwykłym człowieku - kobiecie, jednej z wielu, którym wojna zabrała radość dzieciństwa, szczęście młodzińskich lat oraz, co najważniejsze bliskich”. I dodają: „niech ta praca będzie naszym pomnikiem dla siły prababci, dla jej chęci przetrwania, dla jej umiłowania Ojczyzny i drugiego człowieka”.

Weronika Gościński ze Szkoły Podstawowej w Kruszynie porównuje swoje dzieciństwo do dzieciństwa dziadków, które przypadło na okres II wojny światowej. „Byli dzielni, nieugięci, nie poddawali się przeciwnościom losu”. I dodaje: „...cieszę się, że mam właśnie takich dziadków”.

Druga wojna światowa znalazła też oddźwięk w prezentacji Katarzyny Antkowiak z I LO w Żninie. Pokazała historię miasta czasów okupacji.

Magdalena Baryza z Gimnazjum w Bądkowie swojej pracy nadała bardzo długi, a jednocześnie wszystko wyjaśniający temat „Cmentarz parafialny miejscem poszukiwań informacji o przodkach, by stali się bohaterami biogramów lub gałązką w drzewie genealogicznym rodziny”. Autorka zaznacza, że „cmentarze, to nie tylko miejsce spoczynku zmarłych, ale wielka otwarta księga, z której można wyczytać kilka zdań o życiu i czynach swych przodków”.

Lidia Lewandowska z IV LO we Włocławku dotarła do bardzo cennych dokumentów pisząc o życiu swojego pradziadka Zdzisława Arentowicza - pisarza, krajoznawcy, działacza społecznego o szerokich zainteresowaniach kulturalnych Włocławka. I dzieli się z nami taką refleksją: „w dobie komputerów wkraczających w każdą dziedzinę naszego życia często zapominamy, co daje nam poznanie drugiego człowieka”.

Justyna Aftańska z Gimnazjum nr 3 przy Zespole Szkół nr 9 we Włocławku napisała ciekawą pracę o swoim prapradziadku: „Stanisław Aftański - burzliwe dzieje przodka”. Rodzinne pasje związane ze sportem są kontynuacją zainteresowań bohatera opowieści.

„Na jednej wojnie w dwóch armiach” - historię życia Jana Cichockiego siłą wcielonego do Wehrmachtu, a po ucieczce walczącego w Armii Andersa, opowiedziała prawnuczka - Anna Maria Cichocka z Gimnazjum w Kruszynie.

Ciekawe popołudnie z dziadkiem Sylwestrem spędził Krzysztof Janka ze Szkoły Podstawowej w Słębowie.

Iza Makowska i Julia Stryśnik ze Szkoły Podstawowej w Jeżewie zaprezentowały nam swoje rodziny, a Agata Stryśnik i Patrycja Talaśka z Gimnazjum w Jeżewie - „Tradycje i zwyczaje w ich domach”.

Julia Magdziak ze Społecznego Gimnazjum w Żninie prezentuje postać księdza prałata Jana Lewandowskiego, wielkiego przyjaciela młodzieży.

Krótki pobyt w Nieszawie św. Maksymiliana Marii Kolbego zainspirował Aleksandrę Nowakowską ze Szkoły Podstawowej w Nieszawie do przybliżenia nam tego faktu. Przy okazji zaprasza do zwiedzenia swojego miasta, które szczyci się bogatą historią.

Kinga Jędral ze Szkoły Podstawowej w Jeżewie w formie kalendarza prezentuje znanych ludzi z powiatu świeckiego, a Zofia Szałacińska z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie zastanawia się - „Dlaczego tak, a nie inaczej?”

Ciekawie przedstawił pracę na kolei w latach siedemdziesiątych we wspomnieniach dróżnika przejazdowego Robert Wiśniewski z Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie.

Pociągi, stare ciuchcie pobudzają wyobraźnię i pewnie dlatego Julia Iglewska z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie opowiada nam o 120-letniej historii Żnińskiej Kolei Powiatowej. I dodaje z nostalgią: „a kiedyś ludzi i towary woziła...”. „Powstanie Kolei w znacznym stopniu przyczyniło się do rozwoju gospodarczego i turystycznego naszych Pałuk. Kolej wąskotorowa w regionie nie zniknęła z krajobrazu i pamięci ludzi dzięki ogromnej grupie jej miłośników”.

Podobnym tematem zajęła się Aleksandra Kozłowska z Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie w swojej pracy „Kolejka wąskotorowa Sierpc - Lipno - Lubicz”.

O historii swojej szkoły z okazji 25-lecia nadania jej imienia Armii Krajowej pisze Kacper Dawidowicz ze Społecznego Gimnazjum w Żninie. „Szkoła ta ma swoją duszę. Kiedy przyglądam się samemu budynkowi, to wielokrotnie zastanawiam się, jakie tajemnice w sobie kryje i co mogłyby powiedzieć mi te mury, sale lekcyjne, korytarze”. I temu samemu tematowi jest poświęcona prezentacja Aleksandry Łukomskiej ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Żninie.

Historia szkoły to również temat prezentacji Katarzyny Jaroszewskiej ze Szkoły Podstawowej w Kruszynie.

Mury szkoły nie zdradziły swoich sekretów, ale więcej szczęścia miały Zuzanna Silewicz i Julia Hakobyan z Zespołu Szkół nr 16 w Toruniu, które będąc w Pałacu Romantycznym w Turznie wysłuchały opowieści Dębu Działowskiego.

Mikołaj Szwebs ze Szkoły Podstawowej w Stawkach opowiada o swoich najciekawszych szlakach turystycznych przemierzanych z rodzicami i podkreśla: „dzięki podróżom zwiedzam ciekawe miejsca i uczę się historii mojej Ojczyzny. Nie mogę się doczekać moich kolejnych wypraw”.

Jakby z myślą o tym, Jakub Marciniak ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Żninie stworzył przewodnik turystyczny po Pałukach zachęcający do zwiedzania hasłem „Gdzie topory, miecze, łuki, tam Biskupin, Żnin, Pałuki”.

Również na Pałuki zaprasza Adrianna Woźniak ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie, a o zabytkach swojej okolicy opowiada Krzysztof Dorsz z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kowalu. Do swojego miasta zaprasza również Łukasz Jabłoński ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Toruniu.

Ciekawą przygodę przeżyła Helena Lewińska z Zespołu Szkół nr 16 w Toruniu. Będąc z rodzicami na koncercie w Dworze Artusa, niespodziewanie przeniosła się czasie.

Agata Szpryngiel z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kowalu przedstawia nam bliskie jej sercu okolice - Białotarsk, Patrowo, Nowa Zawada, a Marcelina Szymczak i Aleksandra Piechocka z Gimnazjum w Nieszawie oprowadzają po obiektach zabytkowych i miejscach pamięci.

Dzięki pracy Jakuba Srockiego i Dominika Małeckiego z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żninie poznaliśmy Janowiec Wielkopolski, a Monika Dalasińska z Gimnazjum w Bądkowie zaprezentowała parafię Łowiczek i dodaje: „Często nie zdajemy sobie sprawy, jak dużo ciekawych rzeczy może wiązać się naszym miejscem zamieszkania. Zapraszam na wycieczkę po miejscach, gdzie warto byłoby choć na chwilę zatrzymać się”.

Bartłomiej Piasecki ze Szkoły Podstawowej nr 24 w Toruniu skupił się na historii jednej ulicy - ulicę Chopina, przy której jest niewiele budynków, ale warto na nią zwrócić uwagę.

Weronika Kwiatkowska, Martyna Pawlak i Katarzyna Ulczycka z Gimnazjum w Bądkowie przeprowadziły wywiad z historykiem i dowiedziały się wielu interesujących rzeczy o dziejach kościoła i parafii na przestrzeni siedmiu wieków.

Przedstawiłam wszystkich laureatów etapu wojewódzkiego i pokrótce przybliżyłam ich prace. Chciałabym jeszcze raz serdecznie wszystkim uczestnikom konkursu podziękować za pracę, którą wykonaliście.

Jednocześnie słowa podziękowania kieruję do Waszych opiekunów, „Nauczycieli Kraju Ojczystego”, którzy pomogli Wam, zainspirowali i nadali ostateczny kształt Waszym pracom. I tym, którzy są z nami od lat i tym, z którymi spotykamy się po raz pierwszy.

W imieniu całej Komisji Konkursowej dziękuję paniom: Elżbiecie Brózdowskiej, Katarzynie Chlebosz, Anecie Dawidowicz, Dorocie Dobrańskiej, Anicie Greckiej-Mycio, Joannie Krystosiak, Urszuli Łukomskiej, Magdalenie Marczak, Agnieszce Marjańskiej, Annie Rudzkiej, Dorocie Ryniec-Kilanowskiej, Ewie Skulskiej-Dzik, Iwonie Sławińskiej, Jadwidze Szałacińskiej, Irenie Szarapanowskiej, Edycie Szóstak-Ławińskiej, Marii Znanieckiej oraz panom: Arkadiuszowi Ciechalskiemu, Maciejowi Marjańskiemu, Józefowi Nowakowskiemu, Robertowi Szafrzańskiemu.

Chciałabym też podziękować rodzicom, którzy pomagali i wspierali w zmaganiach autorów prac.

Toruń, 27.03.2015 r.

*Julita Bąkowska
przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
przewodnicząca Wojewódzkiej Rady do Spraw Młodzieży*

„KRAJOZNAWCA ŚWIĘTOKRZYSKI”

W marcu tego roku Regionalne Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Świętokrzyskiego po dłuższej przerwie wznowiło wydawanie swojego informatora pod nazwą „Krajoznawca Świętokrzyski”. Będzie on wydawany - podobnie jak nasz - w formie elektronicznej. RKIK planuje wydawać cztery numery w ciągu roku.

W tym miejscu w imieniu Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK życzę Andrzejowi Rembalskiemu - przewodniczącemu RKIK PTTK Województwa Świętokrzyskiego oraz Jerzemu Pabianowi powodzenia i wytrwałości w realizacji planów.

W załączeniu do niniejszego numeru „Krajoznawcy Kujawsko-Pomorskiego” przesyłam Wam pierwszy po wznowieniu numer tego informatora.

Krzysztof Czerepowicki

WYDAWCA: Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK
z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. gen. Józefa Hallera 32
Wydawnictwo bezpłatne. Ukazuje się w y ł ą c z n i e w formie elektronicznej
ADRES DO KORESPONDENCJI: Krzysztof CZEREPOWICKI e-mail: krzysztof.czerepowicki@gmail.com